جام جم

ویژه فرهنگ - هنر
رسانه - جامعه

۵

سه‌شنبه ۱۶ اسفند ۱۴۰۱ ۶۴۴۸

تحولی جدید در معاونت صدای رسانه‌ملی

۷

گزارش «جام جم» از سریال‌هایی با حال و هوای غذابازی

مطبخی به وسعت ایران

۸

موسیقی

«فرهنگ انتظار» در موسیقی ایران موج می‌زند

نوای عشق به یوسف زهرا (س)

۱۱

مدیریت قرارگاهی، مفهوم تحول در رسانه ملی است

در برگزاری نخستین نشست تخصصی معاونان سیمای مراکز استان‌ها مطرح شد

۷

مروری بر فیلم‌های متنوع تلویزیون در ایام تعطیل

یک آخر هفته پلیسی

۶

با نگاهی به پیش‌فعالی سینمای آخرالزمانی در غرب نمایان می‌شود

انفعال سینمای ایران در اشاعه فرهنگ مهدویت

۱۰

روان‌شناس بالینی در گفت‌وگو با «جام جم» مطرح کرد

خانه‌تکانی؛ فرصتی برای اصلاح سبک زندگی

۱۲

نگاه

مطالعات فرهنگی در باره سرودهای صاحب‌الزمانی:

سرود فراگیر همچون رسانه

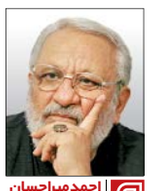

احمد میراحسان
گروه فرهنگ و هنر

مطالعه فرهنگی سرودهای امام زمانی (عج) برای ما اهمیت چندگانه دارد. هم دارای ارزش معرفتی است، هم ارزش عملی و هم افق گسترش و خلاقیت دارد. هم موضوع سازماندهی امر هنری در آن تجربه‌ای نو است و هم سویه جهانی، هم از منظر انسان‌شناسی مهم است، هم ایمان‌شناسی در جهان اسلام و نفی اسلام جعلی لیبرال و متحجر و هم در مقوله صنعت فرهنگ و هنر تکثیری اسلامی برای ما آزمون تازه‌ای است و هم در قلمرو موضوع ابزار فرهنگی، هم خود رسانه است و هم بازتاب آن در رسانه‌ها ارزش و اکاوی دارد، وجه معرفت‌شناسی، روان‌شناسی اجتماعی، جامعه‌شناسی هنر دینی و زیبایی‌شناسی آن جذاب است، از منظر هنر مقاومت، هنر مردمی، هنر انقلاب اسلامی، هنر آیینی، هنر دینی و امر حکمرانی در هنر در فضای جمهوری اسلامی جایگاهی یافته است و وجه وحدت‌بخش آن و تقابلش با ظلم جهانی و صدای امید به نظام جهانی عدل موعود الهی در مقابل نظام جهانی ظلمانی مدرن و سرمایه‌سالاری جهانی و تغییرات هولناک فرعونی و سلطه‌جویانه‌اش، خیلی برای ما ارزنده جلوه می‌کند و نیز موضوع محور قرار دادنش برای سازماندهی جهانی نوجوانان گرد این سرود و حتی جذب نوجوانان پاک و مستضعف جوامع مدرن، فاسد و نومید غرب کفر و ظلم‌محور در اداره آن، می‌تواند لحاظ شود و ظرفیت وافری دارد.

ممکن است گفته شود در فضای توطئه‌های آشوب‌افروز شیطانی برای شعله‌ور کردن ارز و دلار ۵۰ و اند هزار تومانی، به جای مهار بازی شوم، توقع سرگرم شدن مردم با سرود عاقلانه است؟

جواب آن است که اتفاقا درست در میدان همه جنگ‌های اقتصادی و سیاسی و فرهنگی ما، این سرود حکم رجز اصلی اهل ایستادگی و جهاد را دارد و کارش برانگیختن روح شجاعت، حماسه، مقاومت جانانه و ویرانی روحیه دشمن غدار و شیاطین است.

عطش پیرامون جمعی خواندن این سرود هم گویای اشتیاق، بیداری روح مجاهده و ضرورت پاسخ آگاهانه این عطش به‌شمار می‌آید.

پیش از این در مقاله‌ای تحلیلی به ضرورت جلوگیری از نخ‌نما کردن سلام فرمانده یک، اشاره کردم. در این نوشته با رونمایی سلام فرمانده ۲ می‌کوشم مسائل بنیادین، ساختاری و مسیر ممکن آینده این حرکت و راه را به گفت‌وگو بکشانم و به افق هم‌افزایی فکری و مجال اندیشیدن خلاق و مبتکرانه و پیشران پیرامون آن کمک کنم . و این بررسی را در چهارچوب مبانی و موازین مطالعات فرهنگی پیش می‌برم.

شناخت فرهنگ موعود در اسلام ناب انتظار، و منتظر عدل جهانی وعده الهی قلمرو معارفی دیگر دارد و ایمان‌شناسی و انسان‌شناسی اسلامی بازمی‌گردد. موضوع مطالعه فرهنگی کنش نهادهای فرهنگی، کالاهای فرهنگی، ابزارهای فرهنگی، مصرف فرهنگ، رسانه فرهنگی، تکثرگرایی فرهنگی، تکثیر مکانیکی و الکترونیک، نقش فضای دیجیتال در عمومی کردن و جهانی کردن فرهنگ، تعارض بین نظام سلطه فرهنگی و رویارویی‌های مقاومت‌افزای ضدنظام جور جهانی و افق تحولات اسلامی و استقلال و حدود آزادی مصرف کالای فرهنگی در این نظام و اداره فرهنگ است.

بر این اساس نکات پژوهشی فراوانی برای بهترین بهره‌برداری از سرودهای سلام فرمانده و تداوم جهانی آن در جهان کنونی لازم است که این نوشته مقدمه و ذکر و طرح عناوین برخورد آگاهانه، خردمندانه و نقشه‌مند به این ضرورت از منظر نگاه منتظران منتظر ومؤمن به امام زمان (عج) به حساب آید که در فضای حکمرانی ولی‌فقیه عزتمند و توانا در جمهوری اسلامی به مسائل کلان عرصه حکمرانی اسلام در عصر انتظار و به تکالیف هنر مقاومت عمل می‌کند و پاسخ بسنده در حد توان جامعه می‌دهد.

مطالعات فرهنگی درباره سرودهای صاحب الزمانی

موضوع سازماندهی سرودهای صاحب‌الزمانی، را نباید به فعالیت ارجمند اما فردی مداحان که سربازان امام زمان (عج) هستند، تقلیل داد. سرودهای صاحب‌الزمانی در متن رخداد الهی انقلاب اسلامی همچون گامی در مسیر ظهور عدل جهانی (عج)، باید بسان جزئی از کنش فرهنگ گسترش‌گیر معرفت مربوط به تکالیف عصر انتظار و دگرگونی‌های عبادی / سیاسی این عصر در مقیاس عمل و وظایف معرفت بخشی و طراحی غیبی انقلاب امام خمینی (ره) محسوب شود، انقلاب اسلامی در برابر جهانی‌سازی الحاد و ولایت شیطان، به معنی جهانی‌سازی تجدید یکتاپرستی و عهد با ولی‌ا... الاعظم و آگاه‌گری عدل موعود اسلام در عصر پیشاظهور و علنی‌سازی غیبت ولی خدا، ذخیره و بقیه‌ا... نیرالاعظم و آشنایی جهانی با وعده الهی و نظام دادگری جهانی علیه بی‌عدالتی دجالی کفر است.

این‌که سرودهای سلام فرمانده، امر حکمرانی در انقلاب اسلامی است، هرگز به معنی عمل دولتی و حکومتی گسسته از کنش مردم نیست. ساختار این عمل باید از وجه انقلابی و مردمی جدا نشود. مثل جشن نیمه شعبان یا آیین سوگواری عاشورا و اربعین یا شب‌های قدر و اعیاد غدیر، فطر، قربان و.... همه اینها با ماهیت عبادات مردمی در زمان حکومت اسلامی از جنبه عمل حکمرانی هم برخوردار است. زیرا مردم و حکومت یگانه‌اند.

تنها در این حالت است که افق عمل فرهنگی در مقیاس جهانی معنای اصیلش را می‌یابد و سازمان دادن و اداره مردمی آن با مشارکت حکومت و مردم و به مثابه تکلیف و هم‌کوشی و جهاد متحد ملت و دولت مهم خواهد بود و مرتبه‌ای فراتر از مداحی را به خود اختصاص می‌دهد. برای همین باید مراقب بود انواع مراکز سودجو و منفعت‌طلب، فرصت‌طلبانه وارد عمل نشوند و کار را از درون ویران نکنند. زیرا ولو با وجود فقدان وابستگی و رابطه مستقیم و حتی پیوند فکری، صرف عدم صداقت و خلوص و کار نمایشی و مصنوعی به سلامت این جریان ضربه می‌زند. باید دانست با انفعال در برابر تهاجم جهانی استکبار، نمی‌توان استقلال و ایمان جامعه را حفظ کرد.

انسجام و سازماندهی مردمی حرکت سرودهای صاحب‌الزمانی، از رو در مقیاس جهانی ارزش انقلابی دارد و کمک به آن و نه سیطره بوروکراتیک بر آن، تکلیف حکومت است و نیز دور نگه داشتنش از چنگ سوداگران نام و نان برای بقای آن حیاتی است.

امروز آگاهی، کاربرد و سازماندهی عمومی هنر تکنولوژیک، و ابزارهای فرهنگی تکثیر دیجیتالی و اینترنتی، برای نشر فرهنگ امام زمانی در جهان و با عالی‌ترین مدیریت هنری، اجتماعی و فنی تکلیف جدی ماست. ابزار براندازان ملحد ستمکار جهانی و ویژگی رسانه‌ها و شبکه‌های جهانی آنها در استفاده وسیع از هنر تکنولوژیک و تبلیغ جهانی، نمی‌تواند بی‌پاسخ بماند و ما به رفتار عصر ماقبل مدرن و کنش محلی و منابر سنتی بسنده کنیم. اینها هریک جای خود را داراست. حال که معنای ارزیابی سرودهای امام زمانی از منظر مطالعات فرهنگی و مدیریت ابزار فرهنگی معین شد، باید اهمیت معرفت‌بخش و حدود محتوایی پیام‌های این سرودها را درست بشناسیم، مصرف آن را بخوبی و بدون اسراف و تبذیر سازماندهی کنیم و در این کار عمیقا از نگاه سرمایه‌سالاری جهانی و منطق مصرف فرهنگی در آن نظام برحذر باشیم.

یک اندیشمند و پژوهشگر حوزه مطالعات فرهنگی، در باره جوامع غربی و مدرن وویژگی جامعه مصرفی در آن تمدن، اسطوره‌ها و ساختارهایش، اثر مهمی منتشر کرده است. ژان بودریار در این باره نکاتی را بازمی‌گوید که در جامعه پیرامونی هم به ساختار کار فرهنگی بدل شده و هولناک‌تر آن‌که برکار فرهنگی در جایی که هدف مقاومت برابر مصرفگرایی سوداگرانه است، یعنی کار تبلیغی و فرهنگی مذهبی و انقلابی در جمهوری اسلامی، اثر مرگبار می‌نهد و آن را از محتوا تهی می‌کند. سود مالی، سوداگری، استفاده از کاستی روحی عوام، تحریک هیجان، امیال و لذت‌طلبی، جنبه نمایشی که در جامعه نمایشی و بی‌اصالت غرب سرمایه‌سالار اصل است و فاسد کردن کار فرهنگی با عدم خلوص و... همان خطر تقلید از هنر تکثرگرای عامه‌پسند غربی است.

چون تقلید از موسیقی رپ در نوحه‌ها و... اینجا غرضم تنها اشاره بوده است و بحث تفصیلی در ضرورت ساختار متفاوت این سرودها برای نشر جهانی، مقابله با سرسام رقابت غلط و مصرف کور و تولید فاقد معرفت و وفور کالایی سرودهای نخ‌نما، تصنعی و بدون حال و حس، دور باطل تولید کالای تکرای و بیهوده، اسرافکاری و رانتخواری به بهانه تولید سرودهای فاخر، مدل‌های ساختاری نادرست حذف رمزگان و انقلاب، نفوذ خرافه، سخن بی‌مبنا و دلبخواه و... اینها سموم کار نشر ملی و جهانی تأثیرگذار و توأم با ایمان، تقوا و معرفت سرودها است. همان‌طور که گفتم ساختار و سازمان کار سرودها، هر دو باید ظرفیت نشر و سیالیت نیاز جهانی را درنظر گیرد.

گزارش

اختتامیه دومین جشنواره طنز و رادیو برگزار شد

همه با هم زیر چتر لبخند

زینب علیپورطهرانی
گروه رسانه

اختتامیه دومین جشنواره مردمی طنز و رادیو (زیر چتر لبخند) عصر روز گذشته با حضور علی بخشی‌زاده معاون صدا، حسن قرایی مدیر روابط عمومی صداوسیما، شاهید مظفری قائم‌مقام معاونت صدا، برخی مدیران شبکه‌های رادیویی، حمیدرضا افتخاری مدیر رادیو صبا، هنرمندان و جمعی از پیشکسوتان طنز رادیو از جمله عباس محبی، علیرضا جاویدنیا و منوچهر آذری و جواد انصافی و امیر پارسی با شعار (همه با هم زیر چتر لبخند) در استودیو شماره یک ساختمان شهدا برگزار شد. در این مراسم که به صورت زنده از رادیو صبا، ایرانصدا، تلوبیون و تلویزیون اینترنتی کتاب پخش شد.

اهدای جوایز بخش مردمی (کتاب محبوب من)/ پریسا صدایی آذر برای اثر (بفرمایید بنشینید صندلی عزیز) / الیکا خدادی برای اثر (کوچک‌ترین فرد خانواده)

برندگان بخش اجرای لطیفه:

امیرحسین یاوری برای اثر (طنز قم)/ صادق مددی برای اثر (خندوانه)

بخش خاطره‌گویی:

ابراهیم اسکندری برای اثر (شله زرد)/ ملیحه یلَمچی برای اثر (شب شکن)/ حامد فرامرزی برای اثر (خانواده پرجمعیت)

اهدای جوایز مشاغل بخش حرفه ای:

علیرضا آزادگان برای صدابرداری برنامه (کوی نشاط)/ محمدحسین روانبخش و مهرشاد مرتضوی جایزه بهترین نویسنده برای برنامه (کاکتوس)/ ژاله اکبری بهترین گوینده زن برای اجرای برنامه (گذر بازار)/ مهبد قناعت‌پیشه بهترین گوینده مرد برای اجرای برنامه (صبح صبا)/ بهاره غنی‌زاده، بهترین شخصیت زن برای حضور در برنامه (خانیم خاتینلار) از صدای مرکز آذربایجان غربی/ مجتبی شفیعی بهترین شخصیت (کارکتر) مرد برای حضور در برنامه (شور و شیرین) از صدای مرکز خراسان رضوی

اهدای جوایز بخش اصلی(هجو رسانه‌های غربی)/ حامد مرادیان تهیه‌کننده برنامه (خط رو خط)/ در قالب (برنامه کوتاه) امیرحسین رنگرزی تهیه‌کننده برنامه (هجو آبتین)/ مجید امجدی‌فر تهیه‌کننده طنز آهنگ (همسایه آزاری)

بهترین برنامه ترکیبی:

علی صادقی تهیه‌کننده برنامه(شیرین دار) از صدای مرکز مازندران

همچنین هدیه بهترین اثر در ساختار قطعه نمایش به حسن حیدرزاده اهدا شد. سپس بهترین اثر جشنواره به مهناز عالمی، تهیه کننده برنامه(تلخند) اهدا شد. در ادامه نیز یکی از برگزیدگان برای مدعوین برپاخند(استندآپ) اجرا کرد. در بخش ویژه این مراسم از منوچهر آذری تقدیر و از تابلو عکس او توسط علی بخشی‌زاده رونمایی شد. آذری که سازدهنی‌اش را با خود آورده بود، برای حضار ساز زد و بخشی از تکیه‌کلام‌ها و نمایش‌های قدیمی‌اش را اجرا کرد.

زاویه

حمیدرضا افتخاری در گفت‌وگو با «جام جم» بیان کرد

مهیا شدن شرایط همکاری با برگزیده‌ها

حمیدرضا افتخاری، دبیر جشنواره و مدیر رادیو صبا درباره ارزیابی‌اش از دومین جشنواره (زیر چتر لبخند) و این‌که تا چه حد نگاه شرکت کننده‌ها جدی‌تر شده بود، به جام جم می‌گوید: دومین جشنواره اتفاق خیلی خوبی بود. به این خاطر که ما تجربه سال گذشته را داشتیم. ضمن این‌که در این یک سال مخاطبان به دلیل برنامه‌های تعاملی که ما روی آنتن داشتیم، با فضای برنامه‌سازی طنز آشنا شد بودند و همین به کیفیت آثار افزوده بود و انتخاب را هم برای ما سخت‌تر می‌کرد. وی ادامه می‌دهد: شنونده‌های ما با رویکردهای تازه‌ای در طنز آشنا شده بودند و روش‌های تولید را بیشتر یاد گرفته بودند. افتخاری درباره ظرفیت‌های این جشنواره و این‌که آیا از برگزیده‌ها در رادیو دعوت به همکاری می‌شود یا نه هم توضیح می‌دهد: این جشنواره هنوز نوپاست و ما امیدواریم که صدمین دوره اش را نیز برگزار کنیم. درباره همکاری با دوستان برگزیده هم باید بگویم که همکاری به گونه‌ای که به رادیو بیایند و برنامه داشته باشند، هنوز شرایط برای این کار مهیا نشده است اما همه دوستان با شبکه به نوعی در بخش‌های مختلف همکاری خواهند کرد.